

vse tozadevne potrebščine kupite v naših prodajalnah! — Tiskarna sv. Cirila.

Najcenejši pisemski papir, tudi za trgovce, dobite v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Nova nalivna peresa! Vsak pismeni človek nosi danes seboj tudi nalivno pero. Največja izbira in najugodnejše cene v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Obžalovanja vredni slučaji.

Nasedel sleparju. Slepar je obiskal dne 18. maja v Dobrovcih v mariborski okolici prevžitkarja Avgušтина Jožefa. Pretkan goljuf je tako dolgo govoril v prevžitkarja, da mu je ta zapal na 8275 Din glasečo se hranilno knjižico mariborske mestne hranilnice. Avguštin je prejel obljubo, da mu bo prinesel neznanec dvignjeno gotovino. Goljuf je zginil s knjižico in je ni vrnil.

Obsojen, ker je odpeljal lastnega sin-ka. Mariborsko sodišče je obravnavalo dne 14. t. m. naslednji slučaj: 35letni delavec Ivan Klarič s Špičnika ob severni meji je imel z delavko R. Krebs otroka. Skraja se je zmenil malo za fantička in ni niti skrbel za podporo materi, čeravno ji je obljubil zakon. Pozneje se je kesal obljube zakona, vedno je odlagal s poroko in je slednjič sploh opustil vsako misel na zakonsko zvezo. Ko je pa postal nezakonski otrok star eno leto, ga je hotel imeti oče za vsako ceno, a se je upirala mati tej zahtevi. Klarič je sklenil, da odvzame materi s silo fantka, kar je tudi storil dne 8. decembra l. l. zvečer. Pri odpeljavi so bili udeleženi njegov 21letni brat Stefan Klarič, 25letni posestnikov sin Gašper Rozin ter 22letni delavec Franc Borko. Stefan Klarič je odvedel otroka skozi okno, med tem ko je Ivan Klarič zvalil mater na dvorišče, ostali trije so bili na straži. Sodišče je obsodilo brata Klarič vsakega na 1 leto 7 dni strogega zapor, Borka in Rozina na 7dnevni zapor, pogojno

na 3 leta. Brata Klarič sta prejela radi tega tako visoko kazen, ker sta dajala istočasno odgovor zaradi ponarejanja denarja.

Dekleta nevarno obdelal z nožem. V Mostah pri Ljubljani je pričakal v noči v Opatiji rojeni, 23letni elektromonter Ladislav Sikač, 23letno delavko Alojzijo Berčič in ji prizadajal z nožem tri opasne zabodljaje v prsa in pod srce. Težko ranjeno so prepeljali v ljubljansko bolnico, napadalec iz ljubsumnosti se je sam javil policiji.

Prosluli razbojnik na Dolenjskem prijet. Dne 15. junija zjutraj je bil predan v zapore sodišča v Novem mestu prosluli razbojnik Jožef Urbanč, ki je dalje časa ključoval orožnikom in strahoval kmete po Dolenjskem.

Najdba umorjene prevžitkarice. V potoku Rača pri Domžalah so našli že močno razpadlo truplo 57letne prevžitkarice Marije Penko. Ženska je bila privezana za dež na več mestih na kol. Roke je imela ob kolu navzgor in najbrž je bil tudi težak kamen navezan na kol in vse potopljeno v globok tolmun. Kamen se je sčasoma zmuznil iz omota in truplo je priplavilo s kolom vred na površje ter širilo neznosen smrad, ki je bil tudi kašipot za strašno najdbo. Penkova je omožena, je bila z možem v Ameriki in je živela sedaj ločeno od moža. Bila je osovražena, ker je bila skopa in se je rada pravadala. Vsi, ki so jo poznali, trdijo, da je morala posedati denarne prihranke in je prosjčila iz skoposti. Zločinec je žrtev najbrž umoril, mrtvo privezal na kol in jo vrgel v tolmun. Orožniki vršijo poizvedbe za zločincem. Preiskava o tem groznem slučaju bo težavna, ker manjkata prav sled ter opora.

Pojasnen zločin umora prevžitkarice. Zgoraj poročamo, kako so našli v potoku Rača pri Domžalah na kol privezano truplo prevžitkarice Marije Penkove. Zločin umora je zagrešil Fr. Hribar, rojen l. 1908 v Podrečju. Imenovani je kupil po svojem varuhu hi-

šo, njivo ter vrt Penkove. Penkova mu je bila na potu kot prevžitkarica. Zločin je izvršil Hribar dne 27. februarja na ta način, da je z beračenja se vračajočo Penkovo zadavil. Na kol mu je pomagal privezati truplo Ivan Pirc, klobučarski pomočnik, rojen leta 1899 v Gorici pri Ihanu. Kraj umora je bil oddaljen od potoka Rača 150 metrov. Navezano truplo sta odnesla oba do potoka, kjer je pogнал s kamnom obteženo truplo Penkove Hribar v tolmun. Čez kakih 14 dni po umoru je prejel Pirc nagrado za pomoč pri zločinu in sicer Penkovi na domu iz predalov odvzetih par zlatih uhanov, dva prstana in štiri obveznice vojne škode, nekaj obleke in posteljnega perila. Ko so našli truplo umorjene, se je zglašil Pirc pri Hribarju. Hribar je zahteval od Pirca, da mu vrne začasno nagrado, ker bo on vse boljše skril. Orožniki so zasledovali zločince in Pirc se ni upal k Hribarju, ampak je sam zapal zlatnino na solatnem vrtu in nasadil solato, da ni bilo poznati, da bi se kaj skrivalo pod zemljo. Orožniki so našli v Hribarjevem stanovanju prte tene trakove, s kakoršnimi je bila Penkova privezana na kol. Pomagač Pirc je priznal vse podrobnosti zločina, glavni krivec Hribar pa taji. Hribar je že bil kaznovan zaradi tatvine in vloma. Orožniki so zaprli poleg glavnih dveh krivcev še štiri ženske, kojih vloga pri strašnem dejanju še ni prav pojasnjena in jo bo razmotala šele natančnejša preiskava.

Požig iz političnega maščevanja. V Velikem Obrežu pri Brežicah je dobila gasilska četa nov prapor, katerega je sprejel v varstvo kot praporščak z jugoslovenskimi barvami Tone Zajc, brat posestnika Zajca. Kmalu za tem je pogorel posestniku Zajcu onkraj Sotle vinski hram. Požigalec je nabil na vinogradni steber listek z obvestilom, da je prišlo do požiga iz maščevanja, ker je posestnikov brat prevzel prapor z jugoslovenskimi barvami.

Zagodel jim je.

Turek Nasredin je šel v kopel, kjer so ga sprejeli služabniki z močno zavihanimi nosovi. Dali so mu trdo brisačo in raztrgane hlačke za kopanje ter se niso sploh zmenili zanj, dokler ni opravi. Nasredin se je okopal, vrnil brisačo in kopalne hlačke ter položil na mizo deset piastrov. Ko je prišel drugič v kopališče, so se mu vsi priklanjali do tal. Dali so mu lepo mehko brisačo, pomagali so mu pri slačenju in oblačenju in na koncu so ga še masirali. Nasredin je trpel vsiljivo vplivnost, in ko je odšel, je položil na mizo samo en piaster. Stražaj se je a Na-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Iz zlatih časov obnove izhaja navada, da se mora Bizeljčan za vsako malenkost odpeljati v Zagreb, kar je stalo in še stane obilo denarja. Prenovljeni bizeljski vinogradnik v Zagrebu ni samo kupoval, se tudi zabaval, veseljačil in posebno ženski svet se je navadil noblese, ki še danes tare ter tlači bizeljske gospodarje.

Kakor hitro so se zavedle Bizeljanke, da so si opomogli njihovi možje ter očetje, so zavrgle poprej običajno ruto in so si posadile gosposki klobuk na glavo. Z robca na klobuk, takle preskok je lahek, obratno pa težavno in pri ženskem pohlepu po lepoti dostikrat naravnost izključeno!

Tehle omenkov na bahavo ter ponosno plat mi dobri Bizeljanci in Bizeljanke ne smejo zameriti. Omenil sem jih radi sedanje splošne gospodarske krize, ki gotovo tudi tlači ter privija vinorodno Bizeljsko.

24

Vrnimo se nazaj k obnovi in poslušajmo, kaj beleži iz taiste dobe župnijska kronika v Pišecah. Obnovitvene čase je opisal na kratko g. župnik Pohl in se nanaša njegov opis na čas po letu 1885:

»Živeža je bilo dovolj, ker je rasla na zemljiščih propadlih vinogradov koruza in pšenica. Poleg tega so začeli vsaj nekateri rigolati, saditi nove vinograde in so bili tudi srečni, kajti vino iz amerikanske trte je bilo zelo drago. Gospod Maks Pletersnik, takrat profesor, je prodal leta 1889 vedro vina (56 l) po 21 goldinarjev. Začeli so saditi v Pišecah nove vinograde: g. profesor Maks Pletersnik, g. trgovec Franc Gerec, velik narodnjak in požrtvovalen dobrotnik župnijske cerkve, kmet Franc Podvinski in še nekateri drugi.

Ko sem prišel v Pišce, to je 12. oktobra 1890, sem našel devet veder vina in še to je bilo kislo. Leta 1891 sem dobil štiri vedre, potem pa nič več. Leta 1892 sem začel tudi jaz (3. marca) nad cerkvijo rigolati in sem še to leto nasadil dve tretjini tega prostora. Naslednje leto (1893) sem delo dokončal. Bilo je težavno, ker so bile cele skale. Odpeljali so več nego 60 voz kamenja, katerega sem porabil za škarp po pri vrtu in proti pokopališču.

Strašno dejanje zmešanega starca. V Prezidu pri Čabaru, ki še spada v Dravsko banovino, se je odigrala dne 14. junija grozna družinska žaloigra. 66letni posestnik Anton Muren se je vrnil pred leti precej bogat iz Amerike. Pred kratkem se je oženil z 20letno žensko, ki mu je pa pobegnila. Pobeg mlade žene je starca silno razljutil in povsem zmedel. Skupno s starcem je stanovala tudi vdovela njegova hči Karolina in ena samska hčerka Marija. Prva je posedala 4letnega sinka in 8mesečno hčerkico. Muren je prebival v podstrešni sobi, obe hčerki v dveh pritličnih prostorih. Dne 14. junija v noči se je splazil stari v sobo hčerke Karoline, kjer je ubil s sekuro oba speča otroka, hčeri je prizadjal z udarci s sekuro tako hude rane, da jim bo najbrž podlegla v bolnici. Muren je hotel ubiti še hčerko Marijo, ki mu je pa ušla pravočasno. Po strašnem krvavem dejanju je odšel stari v hlev in se je obesil med kravami.

*

Slovenska Krajina.

Mura in njene poplave. Prebivalci obmurskih vasi trpe letos ogromno škodo. Najprej jih je zajel mraz zelo hudo, sedaj je pa to, kar je še ostalo, vzela povodenj. Mura, ki je zelo deroča, ne prizanesa prav ničemu, ko prestopi bregove in poplavi s svojo umazano vodo polja in travnike. Letos je nastopila povodenj veliko kasneje kot prejšnja leta. Travniki ob Muri kažejo sedaj prav žalostno sliko. Trava je uničena in nerabna. Tudi mnogo polja je uničenega in vsled toplega sonca postajajo kakor poparjena. Voda je naredila škodo zlasti sledečim vsem: Bakovec, Dokležovje, Izakovec, Melinci. Zlasti hudo je razsajala povodenj po Dolnji Bistrici in Hotizi, kjer je Mura popolnoma spremenila svoj tok in se obrnila proti svoji stari strugi. Obstoja nevarnost, da jo tudi doseže. Če se to zgodi, bo splavalo po vodi mnogo rodovitnega sveta in celo nekaj hiš. Zelo je trpela tudi vas Kot, ki je vedno deležna Murinih valov. Vse to nam da misliti, kako onemogočiti spremembo

glavnega rečnega toka in kako zmanjšati obseg poplave. Res je, da se regulacija Mure vrši vsako leto, toda v takih neznatnih predelih kakor skoro nič. Res je, da bi trebalo tu milijone, ako bi res hoteli nekaj narediti. Nujno pa je, da se ves teren in struga ponovno pregledata in da se v zvezi s tem ukrepe vse potrebno za varnost tako rodovitnega sveta ob Muri in tudi v mnogih slučajih za varnost ljudi in hiš. Vedno nam rečejo, da ni denarja, toda z besedami se ne bodo zaščitili ne državni in ne ljudski interesi. Želimo temeljito regulacijo Mure, kajti dovolj je bilo že strahu in čakanja. Tako bodo prišli do zasluzka tudi premnogi brezposelni.

Cigani in njihov poklic. Kakor se je že večkrat poročalo v tem ali onem časopisu, se cigani po naši Krajini precej šopirajo s svojimi tatvinami in nadlegujejo mirne ljudi ponoči. Vsekakor bi bilo potrebno, da se ciganom pristi nekoliko prirežejo in peruti prikrajsajo. Poglejmo si cigane na Goričkem! V Borečjih so nekateri doma in dajo oblasti vedno obilo dela vsled večjih ali manjših tatvin. Tudi cigani v Dolini so vedno radi dolgopreželi. Ti so celo prestopili avstrijsko in madžarsko mejo. In tudi to je zanimivo, da so vedno dobro oboroženi z modernimi revolverji in tudi puškami. Vsekakor si bo morala oblast pomagati sama in začeti z eksemplaričnim kaznovanjem ciganov. Obenem pa treba cigane prisiliti k nekemu stalnemu delu, da bo ljudsko blago varno. Upajmo, da bo naša oblast to storila!

Turnišče. Naša mladina je priredila prvo okriljem tukajšnjega prosvetnega društva lepo Finžgarjevo igrano »Razvaline življenja« in sicer prvo nedeljo v mesecu juniju, to je dne 2. junija. Igra se je vršila v ljudski šoli po večernicah in je zelo dobro izpadla. Igralci so v polni meri pokazali svojo dolžnost in smo jim prav hvaležni za prijetne ure, ki smo jih imeli pri igri. Igra je režiral učitelj g. Fr. Mlaker. Igralcem in režiserjem iskreno čestitamo k uspehu! — V nedeljo dne 2. junija predpoldne po veliki maši je imel lepo in dobro obiskano predavanje o jetiki g. dr. Sesardič, banovinski zdravnik iz Beltincev. Predavanje se je vršilo v poslopju ljudske šole. Ljudje so z velikim zanimanjem sledili bese-

dam g. zdravnika. Popolnoma umestno je bilo to predavanje za naše ljudi in hvaležni smo g. dr. Sesardiču, da se je odzval in predaval ljudem o uničevalki toliko naših ljudi. — Turniško prosvetno društvo si je nabavilo ob podporah banovine in naše občine nov gledališki oder. To je bil velik korak naprej v prid prosvetnega dela. Bil je zelo potreben nov oder, saj od starega ni bilo več kakor le nekaj papirnatih kulis. Vse drugo je pred tremi leti požar ugonobil. Sedaj bo v bodoče odpadel strah, kje dobiti oder, če bi hoteli igrati. Pričakujemo, da se bo mladina sedaj oklenila dela na odru, saj nekateri kažejo res odlične igralske zmožnosti. Upajmo, da nas bo mladina razumela in bo to storila.

Strehovci. Nemila smrt je iztrgala iz kroga svoje družine mlado mater Gerencner Marijo v starosti 28 let. Pokojnica je bila do 2. junija popolnoma zdrava in ni čutila nobenih bolečin. Toda dne 3. junija so jo morali prepeljati v soboško bolnico. In to se nam zdi čudno, da je bilo že prepozno. Operacija na slepiču je prišla že prepozno. Dne 4. junija so bolnico zopet odpeljali domov in ko so jo prenesli v domačo hišo, je izdihnila svojo dušo. Pokojna zapušča tri otroke in moža. Naj ji bo lahka domača zemlja, ki jo je pokojnica tako iskreno ljubila, in naj ji sveti večna luč! Žalujemo preostalim naše iskreno sožalje!

Dobrovnik. Naš dolgoletni dušni pastir in duhovni vodnik vlč. g. župnik Volper Pavel je dobil dekret, da je v pokojen. Želimo g. župniku ob odhodu od nas še veliko srečnih in veselih let, tja do skrajnih meja človeškega življenja.

Kobilje. Predzadnji teden je vozila skozi gozd križevačke imovne občine gozdna lokomotiva kakor navadno. Nenadoma je bruhnila lokomotiva žarečih isker, ki so padle na tla v predelu novozasajenega gozdiča in naenkrat je nastal gozdni požar, ki je napravil precej škode. Sreča v nesreči je bila, da so kmalu udušili ogenj. Lokomotiva je last Našičke d. d. iz Lendave.

Beltinci. Zadruga elektrarna v Beltincih je imela občni zbor. Računski zaključek za leta 1934 izkazuje zelo pametno delovanje zadrugnega odbora. Dolg na investicijskem posojilu znaša še 25.000 Din. Vse drugo je že

Leta 1894 sem napravil gorico nad hlevom in sem moral plačati za seženj rigolanja 16 krajcarjev. Dobiti je bilo podlago in cepiče v začetku zelo težko in tudi drago. Tako sem n. pr. moral Morgelnovemu viničarju iz Sromelj za trohico cepičev kavčine (žlahtno) dati dva goldinarja. Pozneje je bilo boljše, da sem mogel sortirati. To leto sem nabral v novem vinogradu nad cerkvijo (pol orala) tri vedre in potem vedno več.

Amerikanec je bil visok v ceni. Sploh tedaj ni bilo stalnih vinskih cen. Nova trta je rodila obilno, pa kljub temu je bilo vina premalo. Kupci so se trgali za novo vino in tirali cene kvišku.

Tedaj so bili vinogradniki po spodnjih krajih res pravi gospodarji. Obnovi so sledile dobre vinske letine. V ameriansko trto še niso tako silile razne bolezni kakor danes. Komaj je bilo grozdje sprešano in je mošt nekoliko povrel, so že vrel kupci iz vseh krajev ter kupovali brez dolgotrajnega barantanja. Premožni gostilničarji iz Zagreba, iz Kranjske ter iz Savinjske doline so si skušali osvojiti stalne producente. Vino so takoj plačevali in tudi za prevoz se

ni bilo treba brigati vinogradniku. Kupec je že prišel kot pravi tovarnik. Kupil je, plačal in odpeljal.

Kmetje so dobivali lep denar za vino. Z vinskim izkupičkom je plačal vinogradnik davke, je lahko oblekel celo družino, si oskrbel razne potrebščine in povrh mu je še ostalo za izlete v Zagreb, Ljubljano in Celje. Kmet je tedaj odložil brez skrbi poravnavo vseh obveznosti ter izdatkov na jesen, ko je plačeval z lahkoto. Uživali so tedaj kmetje kredit in vinogradniku niso odrekali ne zasebni bogataši in ne denarni zavodi posojil.

Kmet v spodnjih krajih je osredotočil med letom vsa dela na vinograd, da ga je vestno obdelal, in ta mu je vrget toliko, da je bil na jesen rešen vseh skrbi. Kakor že omenjeno, se vinogradniki niso preveč trudili z obdelavo polj. Živež je bil poceni in za gotov denar si ga je oskrbel vinogradnik pri kmetih v hribih ali pa pri trgovcu.

Dobrih deset let po obnovi je bila za obsotlskega kmeta zlata doba, v kateri si je lahko vsak opomogel, če le ni bil prelen, da bi si bil zasadil nov vinograd.

Res bajno krasna slika številnih, mično ležečih

sredin mu je rekeli: »Vidite, danes je vse v redu, kajti današnje kopel sem plačal že zadnjič.«

Muhasta sreča.

Čudno srečo v igri ima neki Edward Robson iz Londona. Lansko leto je posetil igralnico v Monte Carlu pol ure pred odhodom svojega vlaka. V četrti uri je stavil in zaslužil »malenkost« 400.000 frankov. Na hitro je denar preštel in je komaj še dosegel vlak. Baš na obletnico tega dogodka je E. Robson stopil v monte-carloško igralnico pod istimi pogoji. V nekoliko minutah je — izgubil vse, kar je imel pri sebi. Že je hotel oditi, ko se je srečal z nekim prijateljem iz An-